Lietas Nr. C37057616
Lietas arhīva Nr. C-0576-16/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā 2016.gada 4.jūlijā

Tukuma rajona tiesa
tiesnese A.Vancāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2016.gada 19.februārī /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi Tukuma rajona tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Talsu novada bāriņtiesas 2014.gada 20.novembra lēmumu prasītāja iecelta par /pers. C/ aizbildni. Prasītāja norāda, ka atbildētāja ir bērna māte, bet par bērnu nerūpējās, nesniedz materiālu palīdzību.

Pamatojoties uz norādīto, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus /datums/dzimušās /pers. C/ uzturam Ministru kabineta noteiktā minimālā apmērā, ņemot vērā bērna vecumu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumu par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem".

Prasītāja nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētāja paskaidrojumu par prasību tiesai nav iesniegusi.

Atbildētājai atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem, 2016.gada 23.februārī prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ierakstītā vēstulē nosūtīti uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietas adresi ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas iesniegt Tukuma rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Sūtījumi atpakaļ nav atsūtīti.

Bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3. punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.panta noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētājai par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no

vecākiem vai abiem vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Ar lietā esošo dzimšanas apliecības kopiju (lietas 6.lapa) pierādīts, ka 2010.gada 13.jūlijā dzimušās /pers. C/ māte ir atbildētāja /pers. B/.

Lietā esošais Talsu novada bāriņtiesas 2014.gada 20.novembra lēmums Nr.1-6/266 apstiprina, ka /pers. C/ ir nodibināta aizbildniecība, un par aizbildni ir iecelta prasītāja /pers. A/ (lietas 9.lapa).

Civillikuma 252. un 254.pants nosaka, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, aizbildnim savs aizbilstamais visādi jāatbalsta un jāaizstāv.

Saskaņā ar Civillikuma 258.panta trešo daļu, ja trūkst aizbilstamā līdzekļu viņa uzturam, aizbildnim nav pienākums aizbilstamo uzturēt uz sava rēķina. Tāpēc apstāklis, ka prasītāja audzina, kopj bērnus, dod uzturu samērā ar savām iespējām, neierobežo viņas likumā noteiktās tiesības prasīt uzturlīdzekļus bērnam no bērna vecākiem, konkrētajā gadījumā no bērna mātes - atbildētājas lietā.

2009.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1536 ,,Noteikumi par ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu samaksas kārtību un apmēru" 14.punkts nosaka, ka aizbildnis samaksu par tā sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu atgūst Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Atbildētāja nav iesniegusi ziņas par saviem ienākumiem un mantisko stāvokli. Tā kā prasība celta par minimālo uzturlīdzekļu piedziņu, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņu mantiskā stāvokļa, ko nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu, tad vecāku materiālajam stāvoklim šajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" - katra vecāka pienākums neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Minimālā mēneša darba alga ir EUR 370.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības konstatējams, ka lietas izskatīšanas laikā /pers.C/ir 5 gadi. Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs nedrīkst būt zemāks par 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilst 92,50 EUR .

Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC- 556 ir atzinis, ka iztulkojot Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama ar 2016.gada 19.februāra, t.i., no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā.

Uzturlīdzekļu piedziņa ar tiesas spriedumu neliedz atbildētājam sprieduma izpildes laikā pierādīt iepriekš samaksāto uzturlīdzekļu apmēru, atskaitot to no piespriestās summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Līdz ar to valsts nodeva tiek aprēķināta no prasības summas 92,50 EUR x 12 mēneši = 1118 EUR. Tādējādi, no atbildētājas atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu piedzenama valsts nodeva 166,50 EUR (EUR 1118 x 15%, bet ne mazāk par EUR 71,14). No atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādi un izsniegšanu pusēm 5,80 EUR (lietas 2.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu spriedums izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.^{1}, 250. ^{25} un 250.^{27} pantu, tiesa

Ievērojot Civilprocesa likuma 250.^{27} pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecumam ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 19.februāra līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi /pers. A/ norēķina kontā : banka AS Swedbank, konta Nr./konts/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus, kas saistīti ar valsts nodevas par uzturlīdzekļu piedziņu 166,50 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,80 EUR.

Noteikt /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei, tiesas izdevumu samaksai, 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās likumīgā spēkā.

Valsts nodeva 166,50 EUR (viens simts sešdesmit seši *euro* 50 centi) iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase, NMR90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka – Latvijas Banka kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva tiesu iestādē.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,80 EUR (pieci *euro* 80 centi) iemaksājami: saņēmējs-Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis-ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Tukuma rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2016.gada 4.jūlija apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese A.Vancāne